

YTTRANDE

Dnr A2025/00432

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 30 maj 2025

Slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter (SOU 2025:28)

Sammanfattning

SPF Seniorerna bedömer att de indikatorer som har en övre åldersgräns inte är ändamålsenliga och föreslår att den övre åldersgränsen för dessa indikatorer tas bort.

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att

- regeringen ska styra ett stort antal myndigheter att delta i det myndighetsgemensamma arbetet, samt att
- strategin har ett kunskapsbaserat arbetssätt som utgångspunkt.

Allmänt

SPF Seniorerna tar inte ställning till utredningens alla organisatoriska och administrativa bedömningar och förslag. Allmänt kan dock ifrågasättas nyttan av, och effektiviteten i, att styra dels genom tidsbegränsade uppdrag, dels genom att inrätta nya organisationer och arbetssätt, vid sidan om redan existerande. I värsta fall kan det till och med göra saken en otjänst. Våld, förtryck och utnyttjande är kriminella beteenden och ska därför utredas och lagföras av rättsväsendets myndigheter.

Därutöver ska Diskrimineringsombudsmannen (DO) verka för att diskriminering som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder inte förekommer på några områden av samhällslivet. DO ska också i övrigt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder.

Den relativt nyinrättade myndigheten Institutet för mänskliga rättigheter ska främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna. En av dessa är att slippa

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

diskriminering med hänvisning till kön. Sverige är också skyldigt att vidta en rad åtgärder, bland annat att ändra sociala och kulturella beteendemönster för att därmed avskaffa fördomar samt seder och bruk som grundar sig på föreställningen om det ena könets underlägsenhet eller på stelnade roller för män och kvinnor.

8.3 Regeringen bör ändra flera centrala myndigheters uppgifter och uppdrag

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att regeringen ska styra uppräknade myndigheter att delta i det myndighetsgemensamma arbetet.

Förbundets stöder utredningens förslag. Samtidigt vill vi påminna om att ju fler uppdrag som myndigheter ges i instruktion, regleringsbrev eller enskilda regeringsbeslut desto större blir den administrativa bördan på myndigheterna för genomförande, uppföljning och rapportering samt på Regeringskansliet i sin uppföljning.

11.1 Strategins tre utgångspunkter

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag till strategins tre utgångspunkter som genomgående ska beaktas i arbetet:

- Rättighetsbaserade insatser.
- En ändamålsenlig samverkan för att motverka samtliga våldsformer.
- Ett kunskapsbaserat arbete.

I dag råder en skriande brist på aktuell forskning om våld i äldres nära relationer. Personal och myndigheter riskerar därmed att inte upptäcka risker för våldsutsatta. När den nya socialtjänstlagen träder i kraft den 1 juli i år ställs större krav på förebyggande och evidensbaserat arbete. Därför är det glädjande att en av strategins tre utgångspunkter är ett kunskapsbaserat arbete.

Forskning och kunskap i socialt arbete behöver utvecklas i snabb takt för att kunna stödja personal att arbeta i enlighet med socialtjänstlagens krav på vetenskap och beprövad erfarenhet.

14.3 Bedömning av indikatorernas ändamålsenlighet

SPF Seniorerna delar inte utredningens bedömning att majoriteten av de indikatorer som i dag används för att följa upp delmålet och strategin är ändamålsenliga.

SPF Seniorerna bedömer att de indikatorer som har en övre åldersgräns inte är ändamålsenliga.

Indikatorernas ändamål är att ge information om och mäta faktiska nivåer, förändringar och utfall av insatser. De indikatorer som har en övre åldersgräns kommer att missleda analysen, då en så stor del av befolkningen utesluts i mätningarna. Hur ska vi kunna veta hur det står till med våldet mot äldre kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, när alla inte räknas? År 2024 hade nästan 300 000 personer fyllt 85 år.

14.4 Förslag på indikatorer för att följa delmålet och tillhörande strategi

SPF Seniorerna föreslår att den övre åldersgränsen tas bort för de indikatorer där en sådan tillämpas.

Flertalet av indikatorerna med åldersspann inleder vid 18 eller 16 år och slutar vid 84 år. SPF Seniorerna accepterar inte en sådan ordning. Den är ett uttryck för ålderistiska föreställningar och är till och med diskriminerande. Även om avsikten inte har varit den, blir resultatet sådant.

Därutöver kan anföras att 80 indikatorer är väldigt många. Indikatorer används som mått för att mäta tillstånd och utveckling, för att i sin tur kunna följa upp resultat och effekt samt möjliggöra jämförelser. Indikatorer ska därför vara så precisa och relevanta som möjligt. Om indikatorerna är för många riskeras meningsfullheten naggas i kanten och därmed kvaliteten.

I detta ärende har arbetsutskottet beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Ann Hedberg Balkå, styrelseledamot, deltagit.

Eva Eriksson
Förbundsordförande

SPF Seniorerna är en av Sveriges största ideella organisationer med närmare en kvarts miljon medlemmar i cirka 750 föreningar över hela landet, samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939. Förbundet är partipolitiskt och religiöst obundet och organiserar alla som har någon form av pension och deras partner.